

Proposta de resolució del PSIB-PSOE.

En aquest inici del 2013, Europa s'ha convertit en l'epicentre d'una crisi social, política i econòmica que ja va camí del seu cinquè any i que afecta principalment els països del sud mediterrani, i que sense cap dubte colpeja Espanya amb tota la seva virulència, amb més de cinc milions d'aturats, el país en una profunda recessió econòmica i una fractura social, política i territorial sense precedents en la nostra història democràtica.

A la crisi econòmica que es viu actualment en el nostre continent, després d'un any de Govern del PP a l'estat i gairebé dos anys a les Illes Balears s'ha afegit una profunda crisi social, provocada per les retallades de drets i serveis públics i la incapacitat de diàleg de la dreta, a més d'una crisi política que afecta a la credibilitat de les institucions democràtiques per la manca de respostes dels grans partits en el poder, i que s'ha vist agreujada pels continus escàndols de corrupció, així com també per l'acceleració de la crisi del model territorial, que ha posat en evidència la necessitat d'impulsar reformes en el model autonòmic existent a Espanya des de l'aprovació de la Constitució de 1978.

Per una banda, cal que el PSIB-PSOE doni resposta a les demandes d'una societat decebuda per la situació econòmica, decebuda amb la resposta que han donat fins ara els Governos front a la crisi, una resposta que ha passat per la retallada de drets socials, i per una impressió generalitzada de que els Governos es troben sotmesos als dictats dels grans poders econòmics, decebuts de que l'alternança no alteri les polítiques per sortir de la crisi. Front a aquesta situació, la resposta dels socialistes ha de ser la de regular aquests poders i plantejar alternatives de política econòmica clarament diferenciades de l'austeritat suïcida que els neoconservadors europeus estan impulsant.

En el marc de les demandes ciutadanes de reformes institucionals i major participació, per tal de recuperar la confiança de la societat en la política, i des d'un punt de vista d'aprofundiment democràtic, el PSIB-PSOE considera que la ciutadania ha de poder participar de forma directa, a través de consultes populars, de caràcter vinculant, o altres mecanismes de participació, en els processos de presa de decisió al més alt nivell, sempre dins del marc legal que s'estableixi, i per qualsevol temàtica que es plantegi.

És dins aquest marc de major democràcia i participació ciutadana que els socialistes volem superar la confrontació entre territoris i el continu qüestionament del model autonòmic que es fa tant des del sobiranisme polític com des de la dreta més nacionalista, un repte que requereix superar l'immobilisme que ha demostrat el govern de Mariano Rajoy, i que passa segons els socialistes illencs per recuperar la capacitat de diàleg entre el govern central i les comunitats autònomes, per tal de cercar i trobar solucions als desacords actuals, solucions comuns a problemes comuns, i que només es podran assolir a través del diàleg i l'esforç per arribar a consensos.

Els socialistes consideram l'Estat de les Autonomies un èxit històric per Espanya, que va permetre donar resposta a les demandes d'autogovern de les nacionalitats històriques i substituir en pocs anys un dels sistemes més centralitzats existents a Europa, herència de la dictadura franquista, per un model territorial que tot i dir-se autonòmic ha assolit fites de descentralització i autogovern equiparables a les repúbliques federals, tot i que la Constitució va deixar indeterminada la "forma d'estat" pel que fa a la distribució territorial del poder.

En el moment actual cal reconèixer que el model autonòmic viu un període d'esgotament, pel que cal desenvolupar-lo, actualitzar-lo, fer-lo avançar cap a una idea federal d'Espanya, donant una passa cap a un model d'estat federal, superant la idea d'avançar únicament en la

descentralització administrativa i política, concloent el procés iniciat amb l'estat de les autonomies de clara vocació federal.

Una passa que només pot liderar, en el conjunt de l'estat, el Partit Socialista.

Aquest desenvolupament i evolució s'han de basar en el reforçament i el respecte per les identitats i els àmbits competencials, reforçant els mecanismes de cooperació entre estat i comunitats autònomes i comunitats autònomes entre elles, reduint al màxim la bilateralitat, apostant decididament per la multilateralitat.

Igualment cal també racionalitzar el funcionament del propi Estat com a conjunt, i de cadascuna de les administracions. Reconeixement, en definitiva, que la realitat pluricultural, plurilingüística i plurinacional de l'estat espanyol requereix d'un ferm avanç de les institucions cap a l'assoliment d'un model federal.

Per acomplir aquests objectius és necessari iniciar el procés de reforma constitucional, una reforma que ha de contemplar els aspectes esmentats i que poden donar sortida a les tensions territorials. És necessari per tant reformar la Constitució per donar resposta a la crisi territorial actual, des del diàleg, amb una reforma que ha de ser sensata però alhora valenta.

Una reforma constitucional que ha de garantir la igualtat entre espanyols, alhora que el respecte per les singularitats, que garanteixi la igualtat preservant la diversitat, i molt especialment la nostra insularitat, de totes i cada una de les nostres illes, que han de veure en el model federal un espai per reforçar la seva singularitat des de la pluralitat i la diversitat.

Les Illes Balears, que es defineixen al nostre Estatut d'Autonomia com la nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, han de reivindicar un paper actiu en el procés de reforma de la Constitució, assumint que el model federal representa una millora de l'estat autonòmic, que mostrarà millor les aspiracions i la identitat de la nostra comunitat, i donarà sortida a problemes històrics inherents al model d'estat actual, com la distribució competencial, la solidaritat, la igualtat en relació a altres comunitats autònomes o un sistema de finançament que ha de ser més just per als ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat. Un sistema en el que no sigui possible que un territori que contribueix al conjunt de l'estat es trobi, després del seu acte solidari, en pitjor situació econòmica que els territoris que reben la seva solidaritat.

Per això, els socialistes plantejam que la futura reforma constitucional permeti evolucionar cap a un estat federal, i que ha de contemplar:

a. El reconeixement de la realitat plurinacional, pluricultural i plurilingüística de l'estat espanyol, i la protecció de la diversitat, en particular, de les diferents llengües que conformen un dels més rics patrimonis culturals de l'Espanya actual.

b. La creació d'un sistema de finançament propi d'un estat federal, basat en els principis d'ordinalitat i lleialtat institucional, on quedin clares les competències en matèria d'ingressos i despeses, que reconegui el cost d'insularitat, i que garanteixi la possibilitat de que les actuals comunitats autònomes puguin crear els seus propis impostos sense que hi capï la intervenció de l'estat, assegurant que el càlcul de les necessitats de despesa dels diferents territoris tenguin en compte el cost de la vida a cada un d'ells.

c. La reforma del Senat, convertint-lo en vertadera cambra de representació territorial, a on les diferents comunitats autònomes tenguin una representació igual, i sigui vertadera

expressió de la diversitat de l'estat, incloent entre les funcions de l'estat la possibilitat d'un debat previ d'aquelles matèries que pel seu contingut el propi Govern de l'estat entengui que afecten principalment a les administracions territorials.

d. La regla general de que totes les competències es consideren originàriament de les comunitats, a excepció de les que la Constitució atribueixi a l'estat, i garantint la distribució competencial de forma rigorosa a través del Tribunal Constitucional, assegurant que l'estat no pugui interferir en les competències de les comunitats.

e. La inclusió dins la Constitució la Conferència de Presidents de les nacionalitats i regions que conformen l'estat, així com els organismes de coordinació de les relacions bilaterals i multilaterals.

f. La possibilitat d'asimetria entre les diferents comunitats en el marc de l'estat federal, entesa aquesta com la possibilitat de tractar de forma diferenciada determinades especificitats.

g. La reforma del Títol VI assumint una major vinculació entre el poder judicial i l'estructura federal de l'estat, proposant l'existència d'un òrgan territorialitzat de govern judicial, a imatge del Consell General del Poder Judicial, així com creant la figura dels Fiscals Generals de les comunitats.

h. En el marc de la reforma constitucional, el PSIB-PSOE demanda que entre els eixos principals a incloure en el procés, s'han de blindar els drets socials de la ciutadania, particularment el dret a la salut, i emprendre les reformes institucionals i d'aprofundiment democràtic que permetin fer del sistema polític espanyol un sistema més participatiu i transparent.

Palma, 25 de març de 2013.